

Szegedi Ítéltábla

Az ügy száma:

Gf.III.30.225/2024/6.

A felperes:

felperes Kft. (felperes székhelye)

A felperes meghatalmazott jogi képviselője:

Dr. Kolozsvári&Waldmann Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Kolozsvári Renátó ügyvéd, ügyvédi iroda címe)

Az alperes:

alperes Zrt. (alperes székhelye)

Az alperes meghatalmazott jogi képviselője:

Dr. Takács Róbert kamarai jogtanácsos

A per tárgya:

Vállalkozási szerződésből eredő követelés

Az elsőfokú bíróság neve és megfellebbezett határozatának a száma:

Szegedi Törvényszék 20.G.40.016/2023/33.

A fellebbező fél és a fellebbezés sorszáma:

Az alperes, 20.G.40.016/2023/34.

Í T É L E T

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 743 000 (hétszáznegyvenháromezer) forint másodfokú eljárási költséget.

Az ítéltábla kötelezi az alperest, hogy a jelen határozat meghozatalától számított 60 napon belül fizessen meg 2 138 064 (kettőmillió-egyszázharmincnyolcezer-hatvannégy) forint le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételi számlájára.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I N D O K O L Á S

A tényállás

[1] A felperes törvényes képviselője (személy 1 neve) korábban az alperes törvényes képviselője (személy 2 neve) cégének alkalmazásában állt, majd önálló céget (felperes) alapított. Ezt követően a felek több vállalkozási szerződés kapcsán működtek együtt.

[2] Egyik ilyen volt az ún. „intézmény neve” projekt, ennek generálkivitelezője az alperes volt, mely cég a felperessel alvállalkozói szerződést kötött 2019. február 18. napján a intézmény neve energetikai és turisztikai fejlesztésére irányuló projekt, gépész és erőáramú szerelési munkái elvégzésére. A szerződés szerint eredetileg a vállalkozói díj összege 179 500 000 forint volt, mely anyagköltségeket is tartalmazott.

[3] A szerződés III.3.1. pontja alapján a felperes 4db részszámlát és 1db végszámlát volt jogosult kibocsátani, ha elvégzi az ütemtervben meghatározottak szerinti kivitelezést, melynek alapja a mindkét fél által aláírt teljesítést igazoló jegyzőkönyv. A szerződés módosítására vonatkozó, 2019. június 4. napján kelt okiratban a vállalkozói díj összege 114 732 692 forintra módosult, melynek indoka az volt, hogy végül az alperes szerezte be a felperes helyett a beépítendő tárgyi eszközöket. Megállapodtak abban, hogy a felperes építésvezetője és az alperes köteles az elvégzett munkát ellenőrizni, az alperes teljesítés igazolást állít ki. A felek a leszállított vállalkozói díjnak megfelelően módosították a költségvetést, az alperes által eredetileg beszerezni vállalt anyagok, eszközök költségét abból

kivették. A szerződésmódosítást a felperes aláírta, alperesi ellenjegyzésre azonban nem került sor.

[4] Ezt követően arról tárgyaltak a felek, hogy csak 71 861 050 forint erejéig bocsáthat ki számlát a felperes e munka kapcsán. Ennek az volt az indoka, hogy a felek tudomása szerint az alvállalkozók a közbeszerzési szabályok miatt csak az adott projekt 65%-áig részesülhetnek a teljesítésből. A felek abban állapodtak meg, hogy a fennmaradó vállalkozói díjat más közös projekt kapcsán számolja majd el az alperes a felperes részére.

[5] A 2020. január 14. napján mindkét fél által aláírt teljesítés igazolást tartalmazó jegyzőkönyv szerint a felperes szerződési kötelezettségének mindenben eleget tett, ezért végszámla kibocsátására jogosult. Az alperes által még fizetendő 8 160 000 forintot, 71 861 050 forint nettó vállalkozói díjból kiindulva vezették le. Az alperes megfizette a felperes részére a fenti összegű vállalkozói díjrészt. A projekt kapcsán a felperes 26 925 000 forint előleget vett fel, amelynek egy részét az egyes részszámlákban számolta el 16 145 842 forint összeg kivételével. Ezt az összeget a még fennmaradó, azaz a 42 871 642 forint (114 732 692 forint – 71 861 050 forint) vállalkozói díjkövetelésével egyidejűleg kívánta elszámolni. Erre a hátralékos díjigényre számlát nem állított ki, mert a felek nem tudtak megállapodni abban, hogy az elvégzett munka ellenértékéből még hiányzó több, mint 42 millió forintot melyik más közös projekt kapcsán számlázhatja ki a felperes. Ez okból végül az előleg elszámolására sem került sor.

[6] A felek között 2021. év elejére az elszámolási viták miatt megromlott a viszony. A felperes 2021 februárjában felszámolási eljárást kezdeményezett az alperes ellen, mert a vállalkozói díjat nem fizette meg.

[7] A peres felek között a Szegedi Törvényszék előtt G.40.075/2021. szám alatt volt korábban per folyamatban a felperes által az alperesnek nyújtott kölcsön miatti követelés tárgyában. A törvényszék a 30. sorszámú ítéletével 47 149 644 forint és járulékai megfizetésére kötelezte az alperest. Az ítélet indokolása szerint az alperes beszámítási kifogása kapcsán – amely a jelen per tárgyát képező vállalkozási jogviszonyból eredt – a bíróság úgy döntött, miután a felperesnek van még további – a vállalkozási szerződésből eredő – követelése (és nem tartozása) az alperessel szemben, a keresettel egyező tartalommal marasztalta az alperest a per főtárgya tekintetében. A bíróság kitért arra, hogy a vállalkozási szerződéssel kapcsolatos jogviszony tekintetében bizonyítást nem folytatott le az alperesi tartozás pontos összegére vonatkozóan, mert a feleknek a vállalkozási jogviszony kapcsán külön kell egymással elszámolniuk, mely nem volt a per tárgya. Az eljárás során a bíróság tanúkat hallgatott meg, akik egyrészt a kölcsönszerződéssel, másfelől – az alperes beszámítási kifogása okán – a per tárgyát nem képező vállalkozási szerződéssel kapcsolatosan is tettek nyilatkozatokat.

[8] A Szegedi Ítéltábla a Gf.III.30.009/2023/5. számú ítéletével helybenhagyta az elsőfokú bíróság ítéletének megfellebbezett rendelkezéseit. Egyetértett a törvényszék azon megállapításával, hogy a feleknek az ún. „intézmény neve Projekt” kapcsán történő elszámolása nem képezte a per tárgyát, az elsőfokú bíróság pedig csak nagyságrendileg határozta meg azt, hogy a felperes javára mutat eltolódást a bizonyítási eljárás eredményeként feltárt tartozások összevetése (II. fokú ítélet [31] bekezdés).

Kereset, ellenkérelem

[9] A felperes jelen perbeli elsődleges keresetében 42 871 642 forint vállalkozói díj, ennek 2020. január 14. napjától a kifizetés napjáig terjedő időszakra a vonatkozó naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamat 8 százalékponttal növelt értékével egyező összegű késedelmi kamata, valamint perköltsége megfizetésére, másodlagosan 26 725 801 forint vállalkozói díj és ennek az elsődleges kereset szerinti időponttól járó és ott írt mértékű kamatai, harmadlagosan – ha a törvényszék sem az elsődleges, sem a másodlagos keresetének nem ad helyt – 26 725 801 forint jogalap nélküli gazdagodás címén járó összeg, ennek az elsődleges kereset szerinti időponttól járó és mértékű kamata, továbbá perköltsége megfizetésére kérte kötelezni az alperest a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) és b) pont rendelkezései alapján.

[10] Tényként adta elő, hogy az alperessel megkötött vállalkozási szerződés értelmében a intézmény neve projektben elvégzendő, általa vállalt építőipari kivitelezési szerződésben kikötött vállalkozói díját (179 500 000 forint) közös akarattal 114 732 692 forintra módosították, mert a szerződésszerű teljesítéshez szükséges tárgyi eszközöket végül az alperes vállalta beszerezni, ehhez kapcsolódóan a költségvetést is módosították. Vitatta, hogy ennél alacsonyabb összegben határozták volna meg a módosított vállalkozói díj mértékét. Állítása szerint a szerződésben vállalt munkát elvégezte, elfogadta, hogy az alperes a részére – az általa kibocsátott részszámlák (I.-III.) és a végszámla ellenértékeként – 71 861 050 forintot fizetett, de a módosított szerződés szerinti díj és a kifizetett összeg közötti különbözetet (42 871 642 forint) nem teljesítette.

[11] Azt elismerte, hogy az alperestől 26 925 000 forint előleget felvett és annak egy részét a részszámlákban számolta el, 16 145 842 forint összeg kivételével.

[12] További érvelése szerint az utolsó számlát nem azért nevezték el végszámlának, mert az alperes a teljes vállalkozói díjat megfizette, hanem azért, mert a közbeszerzési támogatottságra tekintettel a számviteli adózási szabályok szerint nem volt lehetősége más módon azt kiállítani. Állította, abban állapodtak meg az alperessel, a meg nem fizetett vállalkozói díjat más projektek kapcsán számlázhatja ki és ezzel együtt sor kerül a még fennmaradó előleg elszámolására is, de ez végül nem történt meg.

[13] Utalva a felek között kölcsönkövetelés tárgyában lefolytatott peres eljárásra (Szegedi Törvényszék 20.G.40.075/2021. és Szegedi Ítéltábla Gf.III.30.009/2023.) azzal érvelt, hogy e perekben az első- és másodfokú bíróság ítéleti megállapításait ítelt dolognak kell tekinteni, ahhoz a bíróság kötve van, emiatt az alperes ebben a perben nem teheti vitássá a már elbírált jogot. Kérte a per tárgyává tenni a hivatkozott ítéletek ténymegállapításait, valamint az előzményi perben meghallgatott tanúk (személy 3 neve és személy 4 neve) vallomásait jelen perben is bizonyítékként figyelembe venni.

[14] Hangsúlyozta, a másik perben eljáró bíróságok azért nem tartották alaposnak az alperes beszámítási igényét, mert csupán hozzávetőleges számítás történt – az

összezszerűsége irányuló bizonyítás lefolytatása nélkül –, melynek eredményeként mindössze az volt megállapítható, hogy nem ő tartozik az alperesnek, hanem az alperes tartozik felé.

[15] Felperes másodlagos keresetét arra az esetre terjesztette elő, ha a bíróság az elsődleges keresetet nem tartaná megalapozottnak és nem ítélné úgy, hogy az alperes viszontkeresete alaptalan, vagy nem utasítja vissza azt a 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 206. §-a alapján. E körben utalt arra, az alperes a viszontkeresetével lényegében ugyanazt az igényt érvényesíti, mint amire a korábbi perben a beszámítási kifogása vonatkozott, emiatt az ítélt dolog.

[16] Harmadlagos keresetének indokául azt adta elő, hogy a jogalap nélküli gazdagodás szabályai alapján akkor kéri a kereset elbírálását, ha az elsődleges vagy a másodlagos keresete nem lesz alapos, vagyis, ha a bíróság bizonyítottan látná, hogy a felek a vállalkozói díjat az alperes által állított összegre (71 861 050 forint) módosították.

[17] Az alperes által előterjesztett viszontkeresettel szembeni ellenkérelmében felperes eljárási okból elsődlegesen a viszontkereset-levél visszautasítását kérte, mert a felperes a korábbi perben beszámítási kifogással érvényesített és jogerősen elutasított igényét akarja ismét érvényesíteni e perben, amire nincs lehetőség [Pp. 204. § (3) bekezdés; 206. §].

Azt nem vitatta, hogy a viszontkereset tárgyát képező összeggel nem számolt el az alperes felé.

Ellenkérelem, viszontkereset

[18] Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult, azt jogalapjában és összezszerűségében egyaránt vitatta. Állítása szerint az e perben általa csatolt okirati bizonyíték (26/A/6. szám alatti teljesítés igazolás) egyértelműen alátámasztja, hogy a felek nem a felperes által állított összegre, hanem 71 861 050 forintra szállították le a felperes vállalkozói díját, amely összeg – a felperes által sem vitatottan – már megfizetésre került, ezért nem jár további vállalkozói díj, viszont a felperes, általa is elismerten, nem számolt el 16 145 842 forint felvett előleggel. Vitatta a másik perben eljáró bíróságok a jelen per tárgyát képező vállalkozási szerződéssel kapcsolatban tett megállapításainak ítélt dolog jellegét. Kiemelte, az ítéltábla is egyértelműen megállapította az ítélete indokolásában, hogy az összeg vonatkozásában nem került sor bizonyítás lefolytatására. A másik per adatai azt is egyértelműen alátámasztják, hogy a felperes milyen összegű előleggel nem számolt el felé.

[19] Viszontkeresetében 16 145 842 forint, ennek 2019. december 31. napjától a kifizetés napjáig járó, a Ptk. 6:155. §-a szerinti késedelmi kamata és díjjegyzékben felszámított perköltsége megfizetésére kérte kötelezni a felperest. Arra hivatkozott, a vállalkozási szerződés 8. pontja alapján a szerződés módosítására csak közös megegyezéssel, írásban kerülhet sor, ennek a követelménynek nem felel meg a felperes által csatolt okirat, ilyennek csak a teljesítés igazolás elnevezésű, ténylegesen szerződésmódosításnak tekintendő okirat tekinthető. Ennek megfelelően az általa állított, módosított vállalkozói díjból kiindulva

nem neki van tartozása a felperes felé, hanem a felperesnek van a viszontkeresettel érvényesített összegű fizetési kötelezettsége az előleg elszámolás szükségessége folytán.

Az elsőfokú bíróság ítélete és döntésének indokai

[20] Az elsőfokú bíróság ítéletével 26 725 801 forint és járulékai erejéig marasztalta felperes javára alperest, továbbá 1 300 000 forint perköltség megfizetésére kötelezte, míg ezt meghaladóan a keresetet elutasította. A bíróság a másodlagos keresetet találta alaposnak azzal, hogy a viszontkereset útján igényelt alperesi követelést is megalapozottnak találta. A bíróság elsődlegesen abban foglalt állást, hogy a felek között, kölcsönszerződésből eredő követelés iránt folyamatban volt perben tett bírói megállapítások nem kötötték jelen perben a bíróságot, a res iudicata hatás nem érvényesült. A bíróság jelen perbelitől eltérő jogalapú jogvitát, a korábbi peradatokat figyelembe véve bírálta el, emellett nem volt akadálya, hogy utóbb a felek új tényeket állítsanak, új bizonyítékokat terjesszenek elő.

[21] A jelen pernek is tárgya volt az a szerződésmódosítás, amelyet az előzményi perben is megállapított a bíróság és amelynek eredményeként a vállalkozói díj összege 114 732 692 forintra módosult. A szerződésmódosítást tartalmazó okiratot csak a felperes látta el aláírásával, azonban az ez irányú kölcsönös szándékot az előzményi perben tett tanúvallomások megerősítették. A bíróság ezen túlmenően figyelemmel volt arra is, hogy az alperes a projekt kapcsán 71 861 050 forint vállalkozói díjat ténylegesen megfizetett, ebből lehet olyan következtetést levonni, hogy a felek valójában a felperes által állított összegre szállították le a díjat.

[22] A tanúk egyezően adták elő, hogy az alperesnek még volt fizetési kötelezettsége, amikor a projektet lezárták. Egyezően vallották azt is ezzel kapcsolatban, hogy az alperes ígéretet tett a felperesnek, más közös munka kapcsán kerül sor a még ki nem fizetett vállalkozói díjrész elszámolására. Ennek oka az volt, hogy az adott projekt 65%-áig részesülhettek az alvállalkozók a teljesítésből, amelyet az említett összeg kifizetésével kimerítettek. Az elsőfokú bíróság az alperes által hivatkozott teljesítést igazoló jegyzőkönyvet nem találta alkalmasnak az alperesi álláspont alátámasztására, ezzel szemben a felperes elfogadható magyarázatot tudott adni arra, miért volt szükség a szerződött összeg módosítására az anyagbeszerzés átvállalása okán. Ezt a felperes költségvetési kimutatással is alátámasztotta, ezzel szemben alperes nem adott magyarázatot arra, hogy milyen indokkal csökkentették volna kevesebb, mint a felére a vállalkozói díjat.

[23] Az elszámolás szempontjából függőben maradt vállalkozói díjrész összegét 114 732 692 forint leszállított díj, valamint a már kifizetett 71 861 050 forint összegek különbözeteként 42 871 642 forintban határozta meg a bíróság. Az ezzel szembeállított, viszontkeresetként érvényesíteni kívánt 16 145 842 forint előlegösszegre nézve nem kellett külön bizonyítást lefolytatni, a tekintetben a felperes elismerte, hogy az előleg elszámolás még nem történt meg, ezért ezen összeggel csökkentve határozta meg a bíróság a marasztalási összeget.

Az alperes fellebbezése és felperes fellebbezési ellenkérelme

[24] Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, kérve annak megváltoztatását akként, hogy a bíróság a keresetet teljes egészében utasítsa el, továbbá viszontkeresetének helyt adva marasztalja felperest 16 145 842 forint és járulékai megfizetésében. A fellebbezés alapjául szolgáló eljárási (Pp.) és anyagi jogi (Ptk.) jogszabályhelyek felsorolását követően a tényállás lényegi elemeit ismertette alperes, majd fellebbezése jogi indokolásában kifejtette, a tényállásból az állapítható meg, hogy a felek szándékegységben, mindkét fél által cégszerűen ellenjegyzett, teljesítés igazoló jegyzőkönyv megjelölésű, 2020. január 14. napján kelt okiratban 71 861 050 forintba szállították le a vállalkozói díj összegét. Sérrelmezte, hogy ezzel szemben az elsőfokú bíróság azt az okiratot fogadta el ítélkezése alapjául, melyet csak a felperes látott el aláírásával és amely 114 732 692 forintba módosította a vállalkozói díjösszeget. Kiemelte, arra vonatkozóan nincs peradat, hogy a felperes mikor, milyen körülmények között ellenjegyezte az iratot. E tekintetben a felek kölcsönös megállapodásának megállapítása a bíróság részéről iratellenesen történt. Ilyen szándékegységre vonatkozó okirati bizonyíték nem áll rendelkezésre.

[25] Az előzményi perben tett tanúvallomásokból idézve alperes hangsúlyozta, a felperesi álláspont megerősítésére nézve a tanúk valójában nem tettek nyilatkozatot. A felek közötti szerződésmódosítás tartalmára érdemi tanúvallomás nem áll rendelkezésre. Külön kitért arra is, a felperes által .pdf formátumban konvertált, aláírással el nem látott táblázat nem rendelkezik bizonyító erővel, ilyen utólag is összeállítható, az nem igazolja a felek ezzel kapcsolatos szerződési szándékát.

[26] Kiemelte, a perbeli esetben a felek közös megegyezéssel, kizárólag írásban módosíthatták a szerződést. Az alperes által alá nem írt 2019. júniusi okirat nem felel meg az alaki követelménynek. Ezzel szemben a teljesítés igazolás „szerződéses adatok” elnevezésű táblázata egyértelműen rögzíti, hogy a felek azt szerződésmódosításnak tekintették a szerződéses összegre kiterjedő hatállyal. Ezt összesen nettó 71 861 050 forintban tartalmazza a teljesítés igazolási okirat, melyet mindkét fél cégszerűen ellenjegyzett, így az a felek egyező akaratát és szerződésmódosítási szándékát alátámasztja. A peres felek 2019. júniusi egyeztetését követően, mintegy fél évvel később, végül szándékegységben állapodtak meg a vállalkozói díj 71 861 050 forint összegre történő lecsökkentéséről. Az ezt tartalmazó okirati bizonyítékkal szemben felperes kifogást nem emelt, az abban foglaltakat utóbb nem vitatta. Az alperes erre nézve a rá háruló bizonyítási tehernek mindenben eleget tett.

[27] A perben csatolt 2020. január 14-i keltezésű okiratban a felek szándékegységben rögzítették, hogy egymással mindenben elszámoltak, egymással szemben semmilyen jogcímen követeléssel nem élnek, ezzel jogviszonyuk lezárásának kérdéséről rendelkeztek. A szerződésmódosítással kapcsolatos jognyilatkozat megtételére nem jogosított tanúk saját, korábbi elképzeléseiket emlékeik szerint adták elő az elszámolás kérdésében. Ezzel kapcsolatos utólagos elgondolásoknak nincs a jogviszony megítélése szempontjából jelentősége. A megállapodások megkötésében a tanúk nem vettek részt és nem is voltak erre jogosultak, ezt maguk a tanúk is tudták, személy 4 neve, valamint személy 3 neve tanúvallomásaiból ez kifejezetten kitűnik. A felperesi ügyvezető személyes meghallgatásán úgy nyilatkozott, ilyen módon történt meg a projekt lezárása. Ennek alátámasztására alperes további jegyzőkönyvezett nyilatkozatokat idézett a peres felek törvényes képviselői részéről. E konszenzus eredménye volt, hogy a felperes végszámlát állított ki, melyet teljes egészében az alperes kiegyenlített. A végszámlára vonatkozóan figyelembe kell venni a Számviteli

törvény vonatkozó szabályait. Ezek tükrében a végszámlát nem lehet másként értelmezni, minthogy a felperes a jogviszony lezárása érdekében állította ki ezt az okiratot, melyben rögzített vállalkozói díj a felek szerződéses akaratát tükrözte. A végszámla alapja a kiállított teljesítés igazolás, mely az irányadó kormányrendelet szabályainak megfelel.

[28] Alperes összegzésként hangsúlyozta, a peres felek törvényes képviselőinek nyilatkozatai a teljesítést igazoló jegyzőkönyv, valamint a kibocsátott számlák együttesen azt támasztják alá, hogy a szerződő felek 71 861 050 forint vállalkozói díjösszegben állapodtak meg, mellyel kapcsolatos végelszámolás megtörtént. A 16 145 842 forint előlegösszeg elszámolására azonban nem került sor, ezzel még tartozik a felperes, melyet ő maga sem vitatott a perben.

[29] A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult. Álláspontja szerint a csatolt teljesítés igazolás nem pótolja az írásbeli szerződésmódosítást, ekként nem nyert igazolást az alperesi álláspont a díjleszállítás mértékét illetően. Az ezt cáfoló további bizonyítékokat kérte figyelembe venni. A valójában részszámlának tekintendő számlát pedig tévesen jelölték meg végszámlaként, az még nem a felek végelszámolását tükrözte.

[30] Lényeges, hogy ő tudott elfogadható magyarázatot adni arra, miért a kisebb mértékű díjleszállítással módosult a szerződés, ezzel szemben alperes nem tudta indokát adni, hogy ennél jóval jelentősebb mértékű további csökkentésre miért került sor, amely kevesebb, mint az eredeti díj felét jelentené. A tanúvallomások azt támasztják alá, hogy a felek más projekt kapcsán kívántak még egymással elszámolni, melynek pontos összege a 114 732 692 forint leszállított díj és az alperes által kifizetett 71 861 050 forint különbözete volt. Erre nézve az elsőfokú bíróság helyes megállapításra jutott a felek szándékegysége kapcsán. Az alperes által hivatkozott Számviteli törvény rendelkezései nem ismerik az előlegszámla, végszámla vagy részszámla fogalmát, valójában a tényleges feltüntetéstől függetlenül egy számlaként kell a kiállított okiratot tekinteni. A feltüntetéstől függetlenül tehát további igénnyel élhetett a felperes a megjelölt különbözeti összeg erejéig.

[31] Az alperes a felperesi ellenkérelemre további észrevételeket tett, ebben fenntartotta fellebbezési hivatkozásait, megismételte a teljesítés igazolással kapcsolatos jogi álláspontját a tekintetben, hogy az minősül szabályszerű szerződésmódosításnak; egyúttal alátámasztja azt is, hogy a felek egymással szemben mindenben elszámoltak és már semmilyen jogcímen követeléssel nem élhetnek egymás irányában.

Az ítéltábla döntésének indokai

[32] Az alperes fellebbezése alaptalan.

[33] A jelen peres eljárásra a Polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. tv. (Pp.) rendelkezései az irányadók. A Pp. 370. §-a egyértelműen meghatározza, hogy a másodfokú bíróság a fellebbezés során milyen körben bírálhatja el az elsőfokú bíróság ítéletét. A felülbírálati jogkör az adott kérdés vizsgálatának és minősítésének joga, amely

magában foglalja az elsőfokú bíróság döntésének a megváltoztathatóságát. A Pp. 369. §-a a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörének típusait határozza meg és azt is szabályozza, hogy a felülbírálati jogkör milyen keretek között gyakorolható. Alapvető, hogy a fellebbezés okát és annak indokait a félnek egyértelműen meg kell határoznia és ezzel kell kijelölnie a másodfokú bíróságtól kért jogvédelem tárgyát és körét (Pp. 371. §). Mind a fellebbező félnek, mind ellenfelének tisztában kell lennie azzal, hogy milyen okból, az elsőfokú eljárás konkrétan milyen cselekményeit sérelmezve terjesztette elő a fellebbezést, és csak ez jelölheti ki a másodfokú jogvita kereteit, az ilyen tartalmú fellebbezés, illetve ellenkérelem alkalmazkodik a tisztességes eljárás követelményéhez.

[34] A fellebbezés tartalmát illetően az új Pp. rendelkezései szerint továbbra is a fellebbező fél kötelezettsége annak határozott megjelölése, hogy a jogorvoslat során a másodfokú bíróság milyen döntést hozzon, a kifogásolt rendelkezést vagy annak valamely részét mennyiben és milyen okból változtassa meg, vagy helyezze hatályon kívül [Pp. 371. § b) pont], továbbá azt az anyagi vagy eljárási jogszabálysértést is meg kell jelölnie, amire a fellebbezését alapítja [Pp. 371. § d) pont].

[35] A jelen ügyben az alperes fellebbezési kérelmében a Pp. 369. § (3) bekezdés a), c) és d) pontjára hivatkozással az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megváltoztatását, a felperes kereseti kérelmének teljes egészében történő elutasítását és az alperes viszontkereset szerinti marasztalását kérte 16 145 842 forint és járulécai tekintetében, valamint kérte a felperes marasztalását az első- és másodfokú perkölségben. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság iratellenes és téves álláspontra helyezkedett a felek szerződés módosítási szándékát és annak bizonyítására szolgáló okirati bizonyítékok értékelését illetően.

[36] A Pp. 383. § (2) bekezdése értelmében, ha az elsőfokú bíróság ítélete érdemben helyes, a másodfokú bíróság ítéletével azt helybenhagyja, ellenkező esetben az elsőfokú bíróság ítéletét egészben vagy részben megváltoztatja.

[37] Az ítéltábla álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg és abból helytálló jogi következtetésre jutott, megállapításaival mindenben egyetért. A fellebbezés kapcsán az alábbiakra mutat rá az indokolás kiegészítéseként.

[38] A Pp. 369. § (3) bekezdése értelmében a másodfokú bíróság (felülbírálati jogköre gyakorlása kapcsán) felülbírálhatja az elsőfokú bíróság ítélete anyagi jognak való megfelelését. Az anyagi jogi felülbírálat során

a) a bizonyítás eredményét okszerűtlennek minősítheti, és ennek alapján a tényállást módosíthatja, kiegészítheti,

c) a megállapított tényekből az elsőfokú bíróságtól eltérő jogi következtetést vonhat le, a megállapított tényeket másként minősítheti,

d) jogszabálysértés megállapítása nélkül is felülmérlegelheti az elsőfokú bíróságnak az anyagi jogszabályok szerinti mérlegelési jogkörben hozott döntését.

[39] A peres felek egyezően adták elő, hogy 2019. február 18-án a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. tv. (továbbiakban: Kbt.) hatálya alá tartozó vállalkozási szerződést kötöttek a intézmény neve energetikai és turisztikai fejlesztése, gépész és erősáramú szerelési munkák teljes körű elvégzésére. A szerződésben a vállalkozói díjat 179 500 000 forintban határozták meg. A felek ugyancsak egyezően adták elő, hogy a vállalkozási szerződés módosításra került, mivel az eredeti megállapodáshoz képest a munkákhoz szükséges anyagok egy részét nem a felperes, hanem az alperes biztosította. Egyezően nyilatkoztak arról is, hogy a felperes szerződésben vállalt kötelezettségét teljesítette, a felújítási munkákat a szerződés szerint teljeskörűen és megfelelő minőségben végezte el. A perbeli jogvita alapját az adta, a peres felek eltérően állították, hogy a vállalkozási szerződés módosítása milyen módon és milyen tartalommal történt.

[40] A felperes állítása szerint szóbeli megállapodás alapján ugyan a 2019. június 4. napján kelt írásbeli szerződést módosító okirat nem került aláírásra, azonban az ennek megfelelő állapot a felek egyező akaratából létrejött, a vállalkozói díjat az anyagköltség alperesi átvállalására figyelemmel 114 732 692 forintban határozták meg. Emellett az alperes a Kbt. rendelkezésére hivatkozással a vállalkozói díj további leszállítását kérte, mivel az alvállalkozó által elvégzett munka értéke az építési beruházás 65%-os mértékét nem haladhatja meg. Erre figyelemmel szóban arról is megegyeztek, hogy a részszámlák, illetőleg a végszámla alapján az alperes 71 861 050 forintot fizet meg a felperesnek, míg a 114 732 692 forint, illetve az előbbi összeg különbözetét a felperes a felek közötti egyéb projektek kapcsán számlázhatja le. A felek abban is megállapodtak, hogy a még fennmaradó 42 871 672 forint összegből elszámolják az alperes által a felperesnek korábban adott vállalkozói díjelőleg fennmaradó 16 145 842 forintos tételét.

[41] Az alperes vitatta az előbbieket, állítása szerint a felek közötti vállalkozási szerződés valójában írásos formában került módosításra, amikor a 2020. január 14-én kelt „Teljesítés igazoló jegyzőkönyv”-et mindkét fél aláírta. Ezen okirat szerint a szerződéses nettó 179 500 000 forint összege a szerződésmódosítás nettó összegével, 107 638 950 forinttal csökken, így a fennmaradó szerződéses összeg nettó 71 861 050 forint. A felek ezen okiratban azt is kijelentették, hogy egymással szemben a perbeli jogviszonyból mindenben elszámoltak, ezért semmilyen további követeléssel nem élnek.

[42] Az elsőfokú bíróság a felek előbbi eltérő állítását a perben felmerült bizonyítékok tükrében mérlegelve marasztalta az alperest a felperes másodlagos kereseti kérelme szerint.

[43] A Pp. 279. § (1) bekezdése értelmében a bíróság a perben jelentős tényeket a felek tényállításainak és a perben tanúsított magatartásának, valamint a per tárgyalása során megismert bizonyítékoknak és egyéb peradatoknak az egybevetése, egyenként és összességében történő értékelése alapján, a meggyőződése szerint állapítja meg.

[44] Az alperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság előbbieik szerinti mérlegelése eredményeként meghozott ítélet felülmérlegelését kérte az ítéltáblától az általa megjelölt tényekre és bizonyítékokra hivatkozással. Az ítéltáblának tehát a Pp. 369. § (3) bekezdése

alperesi fellebbezésben megjelölt szempontjai szerint kellett felülmérlegelnie az elsőfokú bíróság által hozott döntést a bizonyítás eredménye mérlegelésének helyességét illetően.

[45] Az ítéltábla a Pp. 369. § (3) bekezdésben szabályozott felülbírálati jogkörök kereteivel, korlátaival kapcsolatban alapvetésként az alábbiakat hangsúlyozza:

[46] A másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet tényállását a Pp. 369. § (3) bekezdés a) pontja szerinti felülbírálati jogkörében akkor módosíthatja, vagy egészítheti ki, ha a bizonyítás eredményét okszerűtlennek minősíti. Ezzel kapcsolatban elsődlegesen kiemelandó, hogy a fellebbező fél részéről nem elegendő az okszerűtlen mérlegelésre általánosságban hivatkozni, konkrétan meg kell jelölnie, hogy a bíróság milyen bizonyítékból vont le okszerűtlen következtetést, illetve mely bizonyítási hiányosságok miatt nem tekinthető az ítélet megalapozottnak és pontosan mely tények tekintetében.

[47] A mérlegelés okszerűtlenségének megállapításával kapcsolatban a következőkre kell figyelemmel lenni. A Pp. 371. § (1) bekezdés d) pontja a felülbírálati jogkörök gyakorlásának alapjául jogszabálysértés megjelölését követeli meg, és csak a Pp. 369. § (3) bekezdés d) pontján alapuló felülbírálati jogkörben teszi lehetővé, hogy a másodfokú bíróság jogszabálysértés megállapítása nélkül felülmérlegeljen azzal, hogy ezt a lehetőséget kizárólag az anyagi jogszabályok szerinti mérlegelési jogkörben hozott döntés esetére tartja fenn. A bizonyítékok mérlegelése viszont eljárási jogszabályon, a Pp. 279. §-án alapul, azaz nem lehet a Pp. 369. § (1) bekezdés d) pont szerinti felülbírálat tárgya. A bizonyítékok értékelésének vizsgálata ezért kizárólag a Pp. 369. § (3) bekezdés a) pont szerinti felülbírálat keretében történhet, a bizonyítékok értékelésének okszerűtlensége csak akkor állapítható meg a másodfokú eljárásban, ha a mérlegelés az erre irányadó jogszabályba, a Pp. 279. §-ba ütközik. Ez korlátot jelent a másodfokú bíróságnak a bizonyítékok szabad mérlegelésének alapelveivel szemben. Ha ugyanis a bizonyítékok és egyéb peradatok alapján az elsőfokú bíróság juthatott az általa megállapított eredményre, azaz a logika szabályai szerint lehetséges volt – vagyis nem volt kizárt – az adott tényállás megállapítása, a mérlegelése nem sértheti a Pp. 279. §-át, így nem is jelent olyan eljárási jogszabálysértést, amit a Pp. 371. § (1) bekezdés d) pontja a fellebbezés kötelező tartalmaként megkövetel.

[48] Mindebből következően a másodfokú bíróság csak akkor módosíthatja, vagy egészítheti ki a tényállást, ha a bizonyítékok értékelése a Pp. 279. §-át sértő módon okszerűtlen, a mérlegelés eredményeként az elsőfokú bíróság nem juthatott volna az általa megállapított eredményre, következtetésre, vagyis a tényállás-megállapítás, illetve a bizonyítékok értékelése során logikai hibát vétett (hasonlóan: Kúria Gfv.VI.30.254/2023/6.).

[49] Abban az esetben azonban, ha a beszerzett bizonyítékok értékelésének eredményeként, a logika szabályai szerint lehetséges volt, vagyis nem volt kizárt az adott tényállás megállapítása, a másodfokú bíróság azt akkor sem bírálhatja felül, ha maga egyébként a bizonyítékok mérlegelése alapján más következtetésre jutott volna. Ez ugyanis a bizonyítékok másodfokú eljárásban történő felülmérlegelésének tilalmába ütközne. Nem elegendő azonban az okszerűtlen mérlegelésre általánosságban hivatkozni, konkrétan meg kell jelölni, hogy a bíróság milyen bizonyítékból vont le okszerűtlen következtetést, illetve milyen bizonyítási hiányosságok miatt nem tekinthető az ítélet megalapozottnak.

[50] Az alperes egyik fő érve a fellebbezésében az volt, hogy a felek megállapodására figyelemmel (VII. fejezet) a vállalkozási szerződést a felek csak írásban módosíthatták volna, a felperes által hivatkozott szóbeli szerződésmódosítás – ha valóban lett volna – érvénytelen lenne.

[51] A Kbt. 131. § (1) bekezdése értelmében eredményes közbeszerzési eljárás alapján a szerződést a nyertes ajánlattevővel kell *írásban* megkötni a közbeszerzési eljárásban közzétett végleges feltételek, szerződéstervezet és ajánlat tartalmának megfelelően.

[52] A Ptk. 6:6. § (1) bekezdése szerint, ha jogszabály vagy a felek megállapodása jognyilatkozatra meghatározott alakot rendel, a jognyilatkozat ebben az alakban érvényes. A (2) bekezdés értelmében, ha jognyilatkozat meghatározott alakban tehető meg érvényesen, a jognyilatkozat módosítása, megerősítése, visszavonása, megtámadása, valamint a jognyilatkozat alapján létrejött jogviszony módosítása és megszüntetése is csak a meghatározott alakban érvényes.

[53] A Ptk. 6:94. § (2) bekezdése alapján a szerződésnek a kötelező alakiség mellőzésével történt módosítása, megszüntetése vagy felbontása is érvényes, ha az annak megfelelő tényleges állapot a felek egyező akaratából létrejött. Ha azonban jogszabály közokiratba vagy teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalást ír elő, vagy a szerződés ingatlan tulajdonjogának átruházására irányul, a szerződésnek a kötelező alakiség mellőzésével történt módosítása, megszüntetése vagy felbontása abban az esetben is semmis, ha az annak megfelelő tényleges állapot a felek egyező akaratából létrejött.

A perben ezért vizsgálni kellett, hogy a szerződésre irányadó Kbt. rendelkezések milyen okirati formát írnak elő a hatálya alá eső jognyilatkozatokra nézve.

[54] A Kbt. 3. §-a szerint a törvény alkalmazásában a 21. pont értelmében „közbeszerzési szerződés”: e törvény szerinti ajánlatkérő által, írásban megkötött, árubeszerzésre, szolgáltatás megrendelésre vagy építési beruházásra irányuló visszterhes szerződés. A 13. pont fogalom-meghatározása szerint „írásbeli vagy írásban”: A közbeszerzési eljárás során tett nyilatkozatok, illetve eljárási cselekmények tekintetében *bármely* szavakból vagy számjegyekből álló kifejezés, ami olvasható, reprodukálható, majd közölhető, ideértve az elektronikus úton továbbított és tárolt adatokat is. Utóbbiak jellemzően egyszerű okirati formát jelentenek (e-mail, sms), és a definícióból kiemelt „bármely” kifejezés is egyértelműen arra utal, hogy a Kbt. az egyszerű okirati vagy más reprodukálható formában megjelenő szöveget is hatályosnak tekinti.

[55] Az előbbi rendelkezéseket összevetve megállapítható, hogy a Kbt. nem írja elő a közbeszerzési szerződések módosításának közokiratba vagy teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalását, ezért nem kizárt a Ptk. 6:94. § (2) bekezdése első fordulatanak alkalmazása ezekre vonatkozóan is.

[56] Az alperes nem vitatta a perbeli vállalkozási szerződés módosítását, ennek kapcsán azonban kizárólag a 2020. január 14. napján kelt teljesítés igazoló jegyzőkönyvre hivatkozott, ezt tekintette szerződésmódosításnak. Az okiratot (19. sorszámu beadvány

melléklete) megvizsgálva megállapítható, hogy az a teljesítést igazoló jegyzőkönyv, amely feljogosítja a felperest a végszámla benyújtására. Szerződéses adatok között tartalmazza az eredeti vállalkozási szerződésben megjelölt összeget, majd a táblázat következő rovatában, mint „szerződésmódosítás összege nettó:” -107 638 950 forintot határoz meg. A teljesítést igazoló jegyzőkönyvből nem állapítható meg, hogy a felek miért csökkentették az előbbi összeggel az eredetileg meghatározott vállalkozói díjat. E tárgyban az alperes törvényes képviselője személyes meghallgatásakor akként nyilatkozott, hogy a munkát teljes egészében elszámolták a felek egymás között, emlékezete szerint olyan 120 millió forint körüli összeg volt a felperes vállalási ára és végül nagyságrendileg mintegy 71 millió forintot fizettek ki részére. Közös megegyezés volt ez az összeg, hiszen közösen mérték fel az elvégzett munkát, anyagokat stb. és arra jutottak, hogy ezt az összeget kell az alperes részére kifizetni (Szegedi Törvényszék 20.G.40.075/2021/19. számú jegyzőkönyv 3. oldal 2. bekezdés). Ezen túlmenően az alperes sem a korábbi, kölcsöntartozás megfizetésére irányuló perben (Szegedi Törvényszék 20.G.40.075/2021. szám), sem a jelenlegi perben egyéb magyarázatát nem adta az állítása szerint több mint 100 millió forintos – mintegy 60%-os – vállalkozói díjcsökkenésnek.

[57] Az előbbi állításokkal szemben a felperes előadása szerint a vállalkozói díj csökkentésére egyrészt az alperes által átvállaltan biztosított anyagok költségei miatt volt szükség. Ezzel kapcsolatban részletes kimutatást csatolt az elsőfokú eljárásban (31/F/14. sorszámú melléklet), amelyben tételesen kimunkálta, hogy mely anyagok alperes által történt biztosítására figyelemmel, pontosan milyen összegben csökkent a szerződésben meghatározott vállalkozói díj munkanemenként. Az alperes fellebbezésében általánosságban vitatta a felperes ezen kimutatását, azonban konkrétan nem jelölte meg, hogy álláspontja szerint a felperesi állítástól eltérően milyen okból kellett jóval jelentősebb, mintegy 107 és fél millió forint összeggel tovább csökkenteni a vállalkozói díj összegét.

[58] A felperes állítása szerint az anyagköltségen túl azért kellett a vállalkozói díjként elszámolható összeget – névleg – csökkentenie a feleknek, mert a Kbt. hatályos rendelkezése szerint a beruházási értéken belül 65%-nál nagyobb összeget alvállalkozó részére nem lehet kifizetni. Ezt a kitételt a felek vállalkozási szerződésének 4.4. pontja is tartalmazza egymás közti viszonylatban. Eszerint „vállalkozó (felperes) további alvállalkozót, illetve szubalvállalkozót a teljesítésbe kizárólag a megrendelő (alperes) előzetes írásbeli engedélyével vonhat be. A fenti kötelezettség megszegése miatt köteles viselni az a ÁSZF-ben rögzített jogkövetkezményeket. Tájékoztatja megrendelő [a] vállalkozót, hogy nem vehet igénybe jelen szerződés értékének 65%-át meghatározó mértékben további közreműködőt a Kbt. 138. § (5) bekezdése alapján jelen szerződés teljesítése során.”

[59] A Kbt. 138. § (5) bekezdése szerint építési beruházás esetén a teljesítésben résztvevő alvállalkozó nem vehet igénybe az alvállalkozói szerződésének 65%-át meghaladó mértékben további közreműködőt. A törvény e rendelkezését azonban a 2018. évi LXXXIII. 67. § (1) bekezdés 4. pontja hatályon kívül helyezte, 2018. november 29-től az hatálytalan volt. A felek a vállalkozási szerződést ugyanakkor 2019. február 18-án kötötték, így az feltehetően tévedésből tartalmazza a már hatályon kívül helyezett rendelkezést. Ennek ellenére a felek közötti jogviszonyban továbbra is alkalmazandónak ítélték az előbbi korlátozást, amit a felek közötti kölcsönszerződésből eredő követelés megfizetése iránti perben meghallgatott (és az elsőfokú bíróság ítéletének tényállásába emelt) tanúvallomások is alátámasztanak.

[60] személy 3 neve, aki a perbeli időszakban az alperes alkalmazásában állt és a intézmény neve projekt egyik vezetője volt – a vállalkozási szerződés 9.2. pontja szerint a megrendelőt, mint főépítésvezető képviselte a szerződés teljesítése során – tanúmeghallgatásakor (Szegedi Törvényszék 20.G.40.075/2021/29. számú jegyzőkönyv 3-4. oldal) akként nyilatkozott, „tudomással bír arról, hogy a vállalkozói díj módosításra került, de annak mértékére, a számadatokra pontosan nem emlékszik és azt sem tudja, hogy ennek a projektnek a kapcsán a felek elszámoltak-e. Az egyeztetések eredménye az volt, hogy a intézmény neve projekttel kapcsolatosan a vállalkozói díj leszállítását is figyelembe véve az alperesnek volt még fizetnivalója a felperes felé”. A tanú az alperes kérdésére még azt is elmondta „Szerződésmódosítási jogkörrel sem én, sem más projektvezető nem rendelkezett, ha ennek szüksége merült fel, akkor ezt a módosítási javaslatot elkészítettük és csak a felperes törvényes képviselőjének hozzájárulásával történhetett meg a módosítás. Az elszámolási kérdésekben történő döntés is ugyanazon hierarchián ment keresztül, mint az egyéb, mint pl. a szerződésmódosítással kapcsolatos döntés, azaz a termelési igazgató, illetve végső soron személy 5 neve bólintott ezekre rá.

[61] A intézmény neve projekt kapcsán a vállalkozói díj lecsökkentett összegére vonatkozóan a végszámla ki lett bocsátva a felperes által, ugyanakkor szó volt arról, hogy a lecsökkentett összeg és az eredeti vállalkozói díj közötti különbözet majd a peres felek közötti más projekt kapcsán lesz elszámolva a felperes javára. Arra, hogy ezen projekt kapcsán a felperes vállalkozói díja le legyen csökkentve, nem azért volt szükség, mert nem járt neki az összeg, hanem azért, mert az alvállalkozók csak a projekt 65%-áig részesülhettek a teljesítésből és a felperes esetében már 65%-on felül lettünk volna, 65%-nál lett meghúzva a projekt kapcsán a vállalkozói díj azzal, hogy a felette levő összeget majd más projekt kapcsán számolja el az alperes a felperes részére. Ezt pontosan úgy kell érteni, hogy a generálkivitelező, illetve az alvállalkozók részére juttatható összeg 65%-ot már meghaladta volna, ha a felperes részére ki van fizetve a intézmény neve projekttel kapcsolatosan őt megillető összeg, ezért lett lecsökkentve a díja azzal, hogy majd más projekt kapcsán őt kifizetik, vagyis megkapja azt a pénzt, ami jár neki”.

[62] Az előbbivel egyezően nyilatkozott tanúvallomásában személy 4 neve is, aki műszaki felelősként a projektvezetők munkáját fogta össze az alperesnél. „A intézmény neve projektről tudok, azt az alperes generálkivitelezőként vállalta és megbízta gépészeti munkákkal a felperest. Eredetileg 150 millió forint vagy afölötti összegre szerződött az alperes a felperessel a munka tekintetében, majd pedig le kellett venni ezt az összeget, módosult a szerződés. Erre azért volt szükség, mert közbeszerzési szabályok szerint az alvállalkozók része maximum 65% lehetett és ez a perbeli szerződés esetében nem így történt, ezért módosítani kellett kb. olyan 110-130 millió forintra a felperes vállalkozói díját. Én úgy emlékszem, az eredeti szerződött összeg és a módosult összeg közötti különbözet olyan 30-40 millió forint lehetett és arról kellett dönteni, hogy ez hogyan fog a felpereshez jutni. személy 5 neve részére írtam ezzel kapcsolatban egy összefoglalót, hogy a felperes az elvégzett munkáért hogy kaphatja meg a fizetését, végül aztán abban maradtak, hogy más projekteknél fizeti ki ezt a hiányzó összeget a felperes részére. Több egyeztetés történt az én irodámban, legalább kétszer egyeztetettünk úgy, hogy ott még személy 5 neve is jelen volt rajtam és személy 1 keresztnéve kívül az irodában. Az volt a megbeszélés tárgya, hogy a két cég között hogyan lehetne dokumentálni azt a hiányzó összeget, amit a felperes a vállalkozói díjából az említett jogszabályi rendelkezések miatt le kellett, hogy vegyünk. személy 3 neve főépítésvezető készített is egy táblázatot, abban szerepeltek a konkrét összegek és ezekről

tárgyaltunk. Végül, amíg én a cégnél voltam, nem jutottunk semmilyen eredményre. Az biztos, hogy a második megbeszélést követően én egy összefoglalót is írtam, személy 5 neve és személy 2 neve részére küldtem meg ezeket, lehet, hogy a felperes részére is megküldtem a javaslatomat. Nem tudom, hogy ennek mi lett a vége” (Szegedi Törvényszék 20.G.40.075/2021/19. számú jegyzőkönyv 7-8. oldal).

Ugyancsak a tanú előbbi vallomásával egyező tartalmú e-mailt csatolt a felperes az iratokhoz 27/F/10. sorszám alatt. Ezen e-mailben a tanú az alperes képviselőjéhez személy 2 nevéhez és személy 5 nevéhez intézte azon kérdését, hogy milyen munkákra számlázhatja le a felperesi alvállalkozó a intézmény nevenál végzett feladatokat.

[63] Az alperes az előbbi tanúvallomások bizonyító erejét azért vonta kétségbe, mert a tanúk nem voltak jogosultak szerződésmódosítás megkötésére. Ezen alperesi tényállítás valós, azonban a tanúk nem arról nyilatkoztak, hogy ők milyen szerződésmódosítást kötöttek vagy kívántak kötni a felperessel, hanem arról, hogy milyen tanácskozáson, megbeszéléseken vettek részt, amelyeken az arra jogosultak megállapodást kívántak kötni a vállalkozói díj csökkentéséről a Kbt. rendelkezésére figyelemmel. A felek szerződésmódosításra irányuló kölcsönös szándéka, és annak tartalma, oka ezáltal nyert bizonyítást.

[64] Az alperes arra is hivatkozott, a teljesítési igazoláson a felek kijelentették, hogy a végszámla ott megjelölt tartalom szerinti kiegyenlítése esetén a feleknek nincs egymással szemben követelésük. Az alperes erre hivatkozása annyiban ellentmondásos, hogy jelen perben ő maga is érvényesített még a perbeli szerződésből eredő követelést – el nem számolt előleget – viszontkereset formájában a felperessel szemben, melyet végül az elszámolás keretében marasztalást csökkentő elszámolási tételként figyelembe is vett az elsőfokú bíróság. Az említett okirati bizonyíték tartalmával ellentétes alperesi igényérvényesítés azt a bizonyítékkértékelési következtetést erősíti, hogy a teljesítés igazolási jegyzőkönyvben rögzítettektől eltérően a feleknek még kölcsönösen fennállt elszámolatlan igénye egymás irányában. A jegyzőkönyv tehát nem tekinthető a felek jogviszonyát lezáró jogi aktusnak.

[65] Az ítéltábla álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helyesen értékelte az előbbi bizonyítékokat és állapította meg, hogy a felek ténylegesen, szóban a felperes állítása szerinti vállalkozói díjcsökkentésről állapodtak meg, az annak megfelelő állapot pedig a felek egyező akaratából ténylegesen létre is jött, míg a teljesítési igazolásban szereplő összegek valójában nem a felek valós akaratát tükrözik, hanem a közbeszerzési törvénynek vélt megfelelést szolgálták.

[66] A Pp. 279. § (1) bekezdésében rögzített bizonyítékok szabad mérlegelésének elve egyenes következménye a tényállás szabad megállapítása elvének (Pp. 263. §), hiszen a kötetlenség nemcsak az igénybe vehető bizonyítási eszközök és módok terén valósul meg, hanem a bizonyítás eredményének szabad mérlegelése kapcsán is. A bizonyítékok szabad mérlegelése során a bíróság értékeli, hogy a felek tényállításait az általuk rendelkezésre bocsátott bizonyítékok alátámasztották-e vagy sem. A bíróság által meghatározott tényállás akkor felel meg az eljárásjogi jogszabályoknak, ha az összhangban áll a periratokkal, okszerű és helyes következtetéseken nyugszik.

[67] A bizonyítási anyagon alapuló ténymegállapítás logikai tevékenység, amelynek során a bizonyító tényekről (a bizonyítékokról) következtetünk a bizonyítandó tényekre (a jogilag releváns tényekre). Ennek során a bíróság megállapítja a bizonyítási eszközök hitelességét (annak fokát), a bizonyítékok erejét (bizonyító értékét), jelentőségüket a jogvita eldöntése szempontjából. Értékeli a tanúvallomás hitelt érdemlő voltát, a szakértői vélemény logikai meggyőző erejét, az okirat valóságát, a tárgyi bizonyítékok állapotát stb. A bizonyító adatokat a bíróság egyenként és összességükben is értékeli, megvizsgálja és összehasonlítja bizonyító értéküket, figyelembe veszi összefüggéseiket és ellentmondásaikat, és ennek eredményeként alakítja ki a valóságról szerzett meggyőződését, amelyet ténymegállapítások formájában rögzít a határozata indokolásában. A szabad mérlegelés eredményében megnyilvánuló bizonyosság nem szubjektív vélemény, objektíven megalapozottnak kell lennie. [Döme Attila: A bizonyítás általános szabályai. In: Varga István (szerk.): A polgári perrendtartás és a kapcsolódó jogszabályok kommentárja II–III. HVG-ORAC, Budapest, 2018, 1191–1192. o.]

[68] Az ítéltábla álláspontja szerint az elsőfokú bíróság mérlegelése életszerű, az logikus érvekkel és a tanúvallomásokkal, illetőleg egyéb perbeli bizonyítékokkal alátámasztott.

[69] Az előbbiekre figyelemmel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése szerint helybenhagyta.

[70] Az eredménytelenül fellebbező alperes a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján köteles a felperes másodfokú költségeinek megfizetésére. A felperes ügyvédjének másodfokú munkadíját az ítéltábla a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) és b) pontjai, valamint (5) bekezdés alapján állapította meg.

[71] Az alperes részleges személyes költségfeljegyzési joga folytán le nem rótt 2 138 064 forint fellebbezési eljárási illeték megfizetésére a Pp. 102. § (1) bekezdése értelmében ugyancsak az alperes köteles.

[72] Az illeték megfizetése során a Szegedi Ítéltáblát és a jelen ügyszámot, valamint az alperes adóazonosító számát közleményként kell feltüntetni. Amennyiben az illeték megfizetésére vonatkozó felhívásnak a megjelölt határidőben nem tesz eleget, az illeték behajtására és megfizetésére az illetékekről szóló törvény rendelkezéseit és az adóigazgatási eljárásokra irányadó jogszabályok rendelkezéseit kell alkalmazni [30/2017. (XII.21.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés].

Szeged, 2025. március 27.

Dr. Hámori Attila s.k.

Dr. Dobler László s.k.

Dr. Tolna András s.k.

a tanács elnöke előadó bíró táblabíró